

VIII. DE WONINGINRICHTING

In de gemeente Gieten heeft men te kampen met een groot aantal oude woningen met zeer gebrekkige sanitaire voorzieningen. Dit constateerde de werkgroep Gezondheidszorg. Vooral de boerderijen voldoen dikwijls niet meer aan de eisen, wat het woongedeelte betreft.

Door de vele nieuwbouw is de situatie in het hoofddorp Gieten nog het gunstigst. Te kleine woningen komen vooral in het veengedeelte van de gemeente voor.

Men schat dat van de oudere woningen tot 1945 gebouwd, d. i. ca. 75 pct., nog geen 15 pct. over een douche of lavet beschikt. (Dit gegeven klopt met de cijfers van de woningtelling 1956). Hetzelfde geldt voor waterclosets en wastafels in de slaapkamers. Wel zijn thans de meeste bedsteden verdwenen en door slaapkamers vervangen.

Het zijn vooral de jongeren, die het meeste vernieuwingsgezind zijn. Dit blijkt uit het feit, dat bij woningsplitsing, of het gaan wonen van een jong gezin in een oude woning, dikwijls allerlei verbeteringen worden aangebracht.

Vooral van invloed op de jongeren achtte men de huishoudscholen, de militaire dienst, de damesbladen en de vertrouwdheid met douches door de nieuwe woningen en door het zwembad en het sportterrein in Gieten.

In Gieterveen heeft men nog niet de gelegenheid met douches kennis te maken, behalve in enkele woningen. Woningen met waterleiding hebben dikwijls één tappunt, nl. een kraan in het pompestraatje.

Soms ziet men, dat men het pompestraatje van een aanrecht gaat voorzien, voor alle was- en spoelwerkzaamheden. Men wil daardoor de woonkeuken netjes houden. Het werken en wassen in het pompestraatje is echter ongezond (tochtig, koud door stenen vloer enz.). De eigenlijke woonkamer wordt voor het leven-van-alle-dag vaak maar weinig gebruikt, al is zij meestal niet meer de "mooie kamer" van vroeger.

De werkgroep Gezondheidszorg meent, dat de voornaamste belemmeringen voor het verbeteren van de woningen zijn:

- a. vooral bij de zeer oude woningen, die bouwvallig beginnen te worden, de kosten (voor het aanbrengen van douche-installaties is de noodzakelijke aanschaf van een geijser soms een belemmering);
- b. bij huurwoningen heeft de eigenaar weinig of geen belang bij verbeteringen, de huurder wil geen kosten maken voor een huis, dat het zijne niet is;
- c. men heeft geen geld over voor voorzieningen, waarvan men het gemis niet voelt. Men heeft altijd zonder geleefd (vooral bij oudere en afgelegen wonende mensen is de traditie de voornaamste belemmering voor woningverbetering);
- d. de oude inwonende vader of moeder (dikwijls de eigenaar of eigenares) houdt soms de verbetering tegen. Dit komt slechts in enkele gevallen voor;
- e. onbekendheid met de overheids-premiereregeling 1). Soms meent men, dat het verkrijgen van de premie veel administratieve rompslomp met zich brengt en zeer lang duurt;
- f. de betrekkelijk geringe bedragen, die men krachtens de premiereregeling kan ontvangen.

Verder komt de werkgroep t. a. v. het wonen en de woningen tot de volgende conclusies:

1) Voor een kort overzicht van de drie premiereregelingen woningverbetering, zie bijlage 19.

1. Een goede woningvoorlichting is gewenst. Deze kan langs de volgende kanalen bij de mensen komen:

- a. door de vrouwenverenigingen en de plattelandsjongerenorganisaties;
- b. door de Groene Kruis verpleegster, de gezinsverzorgster, de artsen;
- c. door de huishoudscholen.

Vooral het organiseren van kleine excursies naar goede en niet te kostbare verbouwingen van oude woningen in eigen of nabuurgemeente lijkt de werkgroep nuttig.

2. De woningvoorlichting zowel als de woningbouw moet uitgaan van 2 woningtypen:

- a. "plattelandswoning" met grote, goed geoutilleerde woonkeuken en kleinere woonkamer voor visite, studerende kinderen enz. Deze woning is het meest aantrekkelijk voor boeren-, landarbeiders-, en overige gezinnen, waarvan de vader en/of de grotere kinderen veel zg. "vuil" werk hebben;
- b. de zg. "burgerwoning" met een grote, veel gebruikte woonkamer en een kleinere keuken, waar alleen gekookt wordt. Deze woning is meer geschikt voor winkeliersgezinnen en personen met administratieve of "reizende" beroepen.

In een gemeente als Gieten is het gewenst, dat ook het eerste woningtype voldoende wordt gebouwd.

Ook de woningverbetering zal ofwel in de richting van a, ofwel in de richting van b moeten worden gezocht, om een goed gebruik van de woning te bewerkstelligen.

3. Nog te weinig wordt gebruik gemaakt van de - kosteloze - technische voorlichtingsmogelijkheden bij bouw- en verbouwplannen (gemeente, provinciale diensten). Hierdoor maakt men soms onnodig hoge kosten, of bereikt men slechts gebrekkige resultaten. Veel mensen weten niet van het bestaan van deze voorlichtingsmogelijkheden af. Ruimere bekendmaking hiervan is gewenst. De gemeente-architect kan bij voorlichting adviserend of bemiddelend optreden.